

קבצי וידאו, קול ותמונה, מגיעים תמיד עם קידוד מסויים, אשר מאפשר למערכת ההפעלה לפתוח אותם. הקידוד הינו בעצם תוכנה אשר מפענחת עבור מערכת ההפעלה את הקובץ ומאפשרת הפעלתו בתוכנות השונות (תוכנות לנגינת וידאו וקול כמו Windows Media Player, Winamp, Power DVD ותוכנות להצגת קבצי תמונה כמו צייר, ACDsee, Infranview, פוטושופ וכדומה. הקידוד הינו המפתח להפעלת הקובץ במערכת ההפעלה. מערכת ההפעלה מגיעה עם סטים מוכנים מראש של קידודים עבור קבצים מסויים, כמו MP3, DV-AVI, WAV ואילו עבור קבצים אחרים אתם נדרשים להתקין קודק מסויים על מנת להציגו כראוי. על מנת לאבחן באיזה קודק משתמש קובץ וידאו או קול, המציאו תוכנה מצויינת ושימושית מאוד בשם Gspot שהיא גם פשוטה להפעלה. התוכנה מאתרת איזה קודקים נדרשים על מנת לפתוח את הקובץ והאם במחשב שלכם יש אותם.

להורדה בחינם. מדריך כיצד להשתמש בתוכנה.

קיים באינטרנט מספר גדול של חבילות קודקים, אשר מאגדות מספר רב של קודקים פופולריים. למרות שקיימת טענה שחבילות אלו מזיקות ומעמיסות על מערכת ההפעלה, לרוב הן עובדות כראוי ואינן מתנגשות עם קודקים של מערכת ההפעלה. **הורדה של חבילת קודקים פופולרית ויציבה.**

בחרנו לסקור סוגי קבצים פופולריים, שבוודאי תיתקלו בהם במהלך העריכה או המרת הקבצים.

קבצי וידאו:

AVI	פורמט מבוסס WINDOWS שהינו פלטפורמה לסוגי קבצים וקידודים שונים. משמעותו Audio Video Interleaved - כלומר שילוב של וידאו ואודיו. תחת השם AVI אתם תוכלו למצוא קבצים בקידוד DV, DIVX, MPEG-4 ואחרים. דוגמה לקובץ AVI מאתר מיקרוסופט.
DV-AVI	פורמט AVI שמקודד בקידוד DV. משמעותו - Video Digital, וזהו למעשה הסטנדרט של קבצי הוידאו שנדגמים ישירות ממצלמת וידאו דיגיטלית או מוידאו דיגיטלי. זהו קובץ באיכות הקידוד הטובה ביותר שניתן לעבוד איתו במערכת ההפעלה WINDOWS. זהו גם הקובץ שתוכנות עריכה עובדות עמו לרוב. לחברות שונות יש קודק DV משלהן, אולם לעריכות פשוטות אפשר להסתפק בקידוד של מיקרוסופט (שמותקן כבר במערכת ההפעלה) או בקידוד של חברת Canopus שניתן להורדה בחינם.
MPEG-1	פורמט דחוס שנועד ליצירת VCD, כלומר Compact Disk Video. ה-VCD הוא האח הגדול והפחות איכותי של ה-DVD, לפני שזהו הומצא, ונועד לשימוש בכוני מחשב או במערכות VCD ייעודיות (שלא ממש הגיעו לכדי שיווק בארץ). MPEG-1 הוא פורמט דחוס שאיכותו היא נמוכה לרוב, משום שהרזולוציה הקבועה שלו חצי מהרזולוציה המלאה. לדוגמה, בפורמט PAL הרזולוציה הקבועה שלו היא X288352 ובפורמט NTSC הרזולוציה הקבועה שלו היא X240.352 לעיתים תתקלו בפורמט זה במצלמות סטילס דיגיטליות אשר מצלמות גם וידאו. אם תרצו ליצור VCD שמיועד להתנגן בכוני CD של מחשב (במחשבים שאין בהם כוני DVD), תצטרכו ליצור קובץ בפורמט זה. נגני ה-DVD, כמו גם כוני ה-DVD, תומכים בפורמט זה וב-VCD.
MPEG-2	פורמט דחוס, שנועד ליצירת DVD. איכותו משתנה בהתאם לפרמטרים שאתם בוחרים כאשר האיכות המירבית שניתן להשיג באמצעותו היא 1/3 משקל קובץ מקובץ ה-DV-AVI. כוני DVD במחשב וכמובן גם נגני DVD חיצוניים תומכים בקובץ זה, בין אם הדיסק נצרב כ-DVD VIDEO (כמו סרטים בספריית וידאו), או כ-DATA DISK, כלומר קבצים שנצרכו על דיסק DVD ריק שלא בצורת DVD-VIDEO. זהו הפורמט הסטנדרטי ליצירת DVD (כל סרטי ה-DVD מיוצרים ע"י שימוש בקובץ זה).
WMV	פורמט דחוס של מיקרוסופט, שנועד ליצור קבצי וידאו במשקל קובץ נמוך, על מנת לאפשר שידור באינטרנט, שליחה באי-מייל, או פשוט חסכון בדיסק הקשיח. משמעותו Wondows Media Video. הפורמט מאפשר ליצור קבצים במשקלים שונים ובאיכויות שונות, וניתן לכוון וידאו באמצעותו יותר מאשר מאפשר פורמט ה-MPEG-2. יש מספר תוכנות ליצירת קובץ WMV.
ASF	פורמט דחוס של מיקרוסופט, שדומה בתכונותיו לפורמט WMV, וניתן למצוא אותו בעיקר באינטרנט. למעשה זוהי פלטפורמה שעליה ניתן להלביש קבצים בקידודים שונים.
QUICK TIME/	פורמט של חברת APPLE, שנולד תחילה כפורמט הסטנדרטי של מערכת ההפעלה שלהם למחשב המקינטוש, אך מהר מאוד הפך לפורמט פופולרי גם עבור משתמשי WINDOWS. הפורמט יכול לבוא במגוון איכויות, החל מאיכות המלאה של הוידאו דרך

דחיסויות שונות כדי לאפשר הצגתו באינטרנט או לשליחה במייל. הסימנים של קובץ QUICKTIME היא MOV. על מנת לפתוח קובץ QUICKTIME עליכם להוריד את התוכנה Quicktime Player, שגרסתה הבסיסית ניתנת להורדה בחינם מאתר אפל. Windows Media Player איננה תומכת בהצגת קבצים אלו, שלעיתים מהווים את הפורמט של צילום הוידאו במצלמות סטילס דיגיטליות, אולם תוכנות עריכה מסוימות תומכות בעריכה בפורמט זה. דוגמה לקובץ QUICKTIME מאתר אפל.	MOV
פורמט דחוס שהומצא על מנת ליצור קבצים בעלי משקל נמוך לשימוש באינטרנט, בטלפונים סלולרים ובמכשירים נוספים (דוגמת IPOD). פורמט זה מופיע בדרך כלל על פלטפורמה של קובץ AVI. מערכת ההפעלה WINDOWS תומכת בפורמט זה לצפייה ב-Windows Media Player. על מנת לייצר קובץ בפורמט זה תוכלו להשתמש בין השאר בתוכנת Super החינמית. דוגמה לקובץ MPEG-4 מאתר אפל.	MPEG-4
פורמט דחיסה מאוד פופולרי, שכן הוא משמש לקידוד תוכניות טלוויזיה וסרטים הניתנים להורדה מהאינטרנט (בתשלום או שלא) מבלי שצופה רגיל יוכל לשים לב להבדלי האיכות בין הקובץ המקורי לקובץ המכווץ והדחוס. על מנת לצפות בקבצי DIVX בתוכנות וידאו שונות, עליכם להתקין קודק או חבילת קודקים, או שתוכלו להוריד את תוכנת הצפייה ב-DIVX של החברה שיצרה את הפורמט, שמלווה בקודק. הקודק מבוסס למעשה על קודק MPEG-4. לעיתים תתקלו בקבצים שאתם מורידים מהאינטרנט שמקודדים במספר סוגים של קודקים, במידה ואתם לא מצליחים לראות את הקובץ, השתמשו בתוכנת Gspot, שצויינה קודם כדי לאבחן איזה קודקים נחוצים לכם. הפורמט מאפשר לכווץ קובץ וידאו למשקל קטן יחסית מבלי לאבד איכות (עד כעשירית ממשקל קובץ בפורמט MPEG-2). דוגמה לקובץ DIVX	DIVX
פורמט דחיסה מאוד פופולרי, שנועד אף הוא לקידוד תוכניות טלוויזיה וסרטים באינטרנט, וכן הוא מבוסס על פורמט MPEG-4 על מנת לצפות בקבצי XVID בתוכנות וידאו שונות, עליכם להתקין קודק או חבילת קודקים. דוגמה לקובץ XVID	XVID
פורמט של DVD וידאו. כאשר אנו יוצרים DVD וידאו, נוצרות שתי תיקיות בדיסק הצרוב - "VIDEO_TS" ו-"AUDIO_TS". כמו-כן, גם בסרטי DVD שאנו קונים/משכירים, קיימות התיקיות הללו. בתוכן יושבים קבצי ה-VOB שהם למעשה קבצי ה-MPEG-2 בצורה מעט שונה. תוכנות לצפייה ב-DVD תומכות לרוב בצפייה בקבצי VOB. על מנת להמיר קבצים מפורמט זה לפורמט MPEG-2 תצטרכו להשתמש באחת מתוכנות ההמרה או בתוכנה נוסח TMPGenc DVD Author שמאפשרת ייבוא של קבצים כאלו והמרתם לפורמט MPEG-2. (להסבר בנושא ראו עמוד צריבת DVD).	VOB
פורמט דחוס של חברת REAL, שנועד בעיקר לשידור של וידאו זורם באינטרנט (Video Streaming). בתחילת ימי האינטרנט הפורמט הזה היה מאוד פופולרי אולם בשנים האחרונות הוחלף ע"י הפורמטים WMV ו-MOV. בכל-זאת, ייתכן ותיתקלו בו במהלך גלישתכם ברשת. על מנת לצפות בקבצי RM עליכם להוריד את תוכנת הצפייה מאתר החברה. דוגמה לפורמט RM.	RM
פורמטים סטנדרטים של קטעי וידאו בטלפונים סלולריים. מבוססים על קידוד של MPEG-4. לצפייה בפורמטים אלו במחשב תזדקקו לתוכנת Quicktime או לתוכנת VLC. אם אתם מתעקשים על תוכנת Windows Media Player אז כשתנגנו את הקובץ בה, היא תחפש קודק עבורו ותמצא בדרך כלל (אם אופציית חיפוש קודקים ברשת מופעלת). להמרת קבצים אלו לפורמטים אחרים, ראו את תוכנת Super החינמית. דוגמה לפורמט gp.3	gp3 gt3 gpp23 gpp3
לא בדיוק קובץ וידאו אלא קובץ פלאש, שהוא למעשה אנימציה. אתרי אינטרנט משתמשים בפורמט זה הרבה מאוד, ולמעשה כל הפרסומות, הבאנרים, המשחקים והממשקים החדשים מעוצבים בצורת פלאש. על מנת לצפות בקובץ פלאש בצורה נורמלית עליכם להוריד נגן פלאש (אם כי תמיד תוכלו לצפות בו באמצעות הדפדפן, שכן זה תומך בהצגת קבצי פלאש).	SWF
אותו עקרון כמו עם ה-SWF, זהו קובץ פלאש (Video Flash) אשר נפוץ מאוד באתרים לשיתוף וידאו. כאשר אתם מעלים לאתר כלשהו סרט, לא משנה באיזה פורמט, הם ממירים אותו בדרך-כלל לפורמט FLV לצפייה נוחה יותר וללא תקלות של הגולשים. על	FLV

מנת לצפות בקבצי FLV עליכם להוריד [נגן יעודי](#). להמרת קבצי FLV לפורמטים אחרים, ראו את תוכנת [Super](#).
[דוגמה](#) לקובץ FLV.

פורמט מולטימדיה, שיכול להיות או וידאו או אודיו. זהו פורמט עצמאי, עם קוד פתוח, ועל מנת לנגן אותו במערכת ההפעלה תזדקקו לקודק ייחודי.	OGG
---	-----

להרחבה בנושא הבדלי איכות בין הפורמטים השונים, ראו [טבלה](#) זו.

[PAL/NTSC](#)

כל קובץ וידאו יכול להיות מקודד באחת משתי שיטות השידור המרכזיות: PAL או NTSC. שיטת השידור PAL הינה שיטת השידור הסטנדרטית בישראל, אירופה ובמדינות נוספות בעולם, ואילו שיטת השידור NTSC הינה הסטנדרטית בארה"ב, קנדה, יפן, דרום אמריקה ועוד מדינות. מצלמות וידאו שנרכשו בארץ הינן בשיטת שידור PAL (אלא אם כן נקנו בזול מאוד מספק שמייב מארה"ב דגמי NTSC - שימו לב לפרט זה כאשר אתם רוכשים מצלמה), ולכן כאשר תדגמו למחשב באמצעות מצלמה זו, הקובץ שתקבלו יהיה PAL. תוכנות העריכה יודעות לעבוד עם שתי שיטות השידור (בחלקן תצטרכו להגדיר מראש את שיטת השידור שבה אתם עובדים). כל עוד אתם מנגנים את הקבצים בתוך המחשב - לא משנה באיזה פורמט - אין חשיבות לשיטת השידור של הקובץ. אם אתם רוצים לייצר DVD או VCD בפורמט NTSC (כדי לשלוח לקרובים מארה"ב, לדוגמה), עליכם להמיר את הקבצים בטרם תצרבו ל-DVD. ראו [עמוד המדריכים](#) באתר זה. ההבדל בין שתי השיטות הוא ברזולוצייה (אורך רוחב של התמונה) וכן מספר פריימים (תמונות) לשנייה. רזולוצייה מלאה של PAL היא X576720 ומספר הפריימים בשנייה הוא 25. רזולוצייה מלאה של NTSC היא X480720 ומספר הפריימים בשנייה הוא 30 (ליתר דיוק 29.97).

[קבצי קול:](#)

פורמט סטנדרטי של קול. זהו הפורמט הלא דחוס של מיקרוסופט. כל תוכנות העריכה תומכות בקבצים אלו.	WAV
פורמט דחוס של סאונד, שנוצר כדי לקצץ במשקל הקובץ על מנת שיהיה אפשר להשתמש לשימושים שונים ביניהם אינטרנט וכמובן נגני MP3. משקל קובץ הוא לרוב עשירית ממשקל הקובץ הלא דחוס (WAV), אם כי ניתן לשנות איכות הקובץ ליותר טובה ולפחות טובה גם בפורמט זה. רוב תוכנות העריכה תומכות בפורמט זה.	MP3
פורמט דחוס של סאונד, מבית מיקרוסופט, שהוא קיצור ל-Media Audio Windows, והוא עובד בצורה דומה למקבילו, קובץ הוידאו WMV, וכן בדומה לדחיסה של קובץ ה-MP3. רוב תוכנות העריכה תומכות בפורמט זה.	WMA
פורמט מולטימדיה, שיכול להיות או וידאו או אודיו. זהו פורמט עצמאי, עם קוד פתוח, ועל מנת לנגן אותו במערכת ההפעלה תזדקקו לקודק ייחודי.	OGG
פורמט סאונד לא דחוס, שהוא הסטנדרט של מחשבי מקינטוש של חברת אפל. לא כל תוכנות העריכה המבוססות חלונות תומכות בפורמט זה, ולכן ייתכן שתצטרכו להמירו לקובץ WAV או לקובץ MP3 כדי לערוך עמו.	AIFF
פורמט סטנדרט של כלי נגינה אלקטרוניים כגון סינטיסייזרים, המייצר קטע מוסיקלי אינסטרומנטלי, ללא קול. פעם הפורמט הזה היה מאוד פופולרי, טרם בואו של ה-MP3, משום שמשקלו קטן מאוד, אולם בשנים האחרונות תפגשו אותו בעיקר כרינגטונים של טלפונים סלולריים ובמערכות קריוקי למיניהן. לא כל תוכנות העריכה תומכות בפורמט זה.	MID
פורמט דחוס של חברת Monkey's audio, שגורם לכך שהקובץ יהיה קטן במשקלו אך לא יאבד הרבה מאיכותו (כמו	APE

בפורמט MP3). על מנת לנגנו, יהיה עליכם להשתמש [בתוכנה](#) של החברה.

AAC	פורמט דחוס, בדומה לפורמט MP3.
IVX 3	פורמט דחוס שמבוסס על קידוד MPEG-4 ובעיקרון יכול לכלול וידאו אבל אתם תפגשו אותו בעיקר כקידוד לאודיו. להורדת קודק.

קבצי תמונה:

BMP	פורמט סטנדרטי של חברת מיקרוסופט, בו משתמשת בעיקר מערכת ההפעלה חלונות, והתוכנות השונות שלה כמו צייר. הקובץ לא דחוס.
JPG	פורמט תמונה דחוס העובד כמו פורמט MP3 למוסיקה. נועד לייצר קבצי-תמונה קלים במשקל לשימוש באינטרנט, בטלפונים סלולריים ועוד. תוכנות העריכה תומכות בפורמט זה, וכן מערכת ההפעלה חלונות. יכול לבוא גם בסיומת: JPEG. באתר ויקיפדיה תוכלו לראות דוגמאות שונות לקבצי JPG באיכויות שונות.
GIF	פורמט תמונה דחוס שפועל בשיטה של פלטת צבעים הכוללת 256 צבעים. ככל שמספר הצבעים בתמונה קטן, כך משקל הקובץ יקטן. דוגמא לקובץ GIF. ניתן לייצר באמצעות פורמט זה קבצים עם רקע שקוף (כלומר שאינם מרובעים לכאורה), וכן קובץ אנימציה הנקרא Animated Gif. דוגמא לקובץ Animated Gif. רוב תוכנות העריכה תומכות ב-GIF, אך לא בהכרח בפורמט Animated Gif.
TIFF	פורמט פופולרי לאחסון תמונות ברזולוציה גבוהה, שכן הוא שומר על איכות התמונה ולא מבצע דחיסה. ניתן למצוא גם בסיומת TIF. תוכנות העריכה תומכות לרוב בפורמט זה.
TGA	פורמט TARGA מבית Pinnacle, פורמט לאחסון תמונות באיכות גבוהה, בדומה לקבצי TIF.
PNG	פורמט תמונה צעיר יחסית, שנולד כדי להחליף את פורמט ה-GIF, אולם לא עשה זאת לגמרי. נתמך ע"י מערכת ההפעלה וע"י תוכנות העריכה לרוב. יש לו יכולות לבצע שקיפות , או ליצור קובץ דחוס וקטן במשקלו.
PSD	פורמט של תוכנת העריכה הפופולרית Photoshop. יכול להכיל שכבות רבות של אלמנטים אלו ע"ג אלו, וניתן לפתיחה אך ורק ע"י תוכנת Photoshop ותוכנות אחרות מבית Adobe, כגון Premiere. Adobe.
RAW	פורמט חדש יחסית ופופולרי בעיקר במצלמות סטילס דיגיטליות. לא כל תוכנות העריכה תומכות בפורמט זה, וכן לא תוכנות עריכת התמונה.